

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odkladný účinek žaloby dle soudního řádu správního a problematika dokazování

Odkladný účinek žaloby je upraven zejména v § 73 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Aby však mohl být odkladný účinek soudem přiznán, musí být splněny vymezené podmínky. Uvedené ustanovení nicméně nestanoví, zda a jakým způsobem má být splnění těchto podmínek prokázáno. Předmětem tohoto příspěvku je poukázat na specifika dokazování z pohledu žalobce a žalovaného, je-li podán návrh na přiznání odkladného účinku, a soudní rozhodovací praxi, která se dokazování ohledně splnění podmínek k přiznání odkladného účinku zabývá.

Základními předpoklady pro přiznání odkladného účinku žaloby jsou:

- i. jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a
- ii. jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem[\[1\]](#).

Předpoklady dle bodu i.

Ve vztahu k prvnímu bodu je zřejmé, že soud není schopen rozhodnout, zda taková újma žalobci hrozí, nemá-li k dispozici podklady či informace, ze kterých by takové skutečnosti vyplývaly. V této souvislosti Nejvyšší správní soud ve svém usnesení z 15. 10. 2020, č. j. 5 As 220/2020-52, uvedl: „*Od stěžovatele, který žádá o přiznání odkladného účinku, se tak především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom, že mu v důsledku napadeného rozhodnutí vznikne nepoměrně větší újma než jiným osobám, vysvětlení, v čem tato újma spočívá, a uvedení jejího rozsahu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozhodnutím krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Kromě výše uvedeného tíží stěžovatele též důkazní břemeno k uplatněným tvrzením. Unesení tohoto důkazního břemene po stěžovateli vyžaduje, aby tvrzení, kterými odůvodňuje návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil*[\[2\]](#). Stěžovatel, který přiznání odkladného účinku navrhuje, tedy má povinnost tvrzení a povinnost důkazní; je na něm, aby konkretizoval a osvědčil, jakou konkrétní újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly[\[3\]](#). Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická či bagatelní. Nejvyšší správní soud poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti – kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy[\[4\]](#).“ Obdobný závěr ohledně břemene tvrzení a důkazního vyjádřil Nejvyšší správní soud také ve svém usnesení ze dne 23. 11. 2016, č. j. 5 As 255/2016-25. V neposlední řadě je možné poukázat také na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 2 As 21/2016-68, podle kterého: „*Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovateli oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na konkrétní situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, jenž musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní*

následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností vznik újmy vyvozuje a uvést její intenzitu.“

Je vhodné poukázat na skutečnost, že komentářová literatura ve vztahu k dokazování používá pojem „osvědčení“ újmy, resp. že žalobce je povinen osvědčit skutečnosti, ze kterých plyne charakter a intenzita újmy. Ve vztahu k osvědčování je zmíněno, že jde o nižší formu dokazování, přičemž v rámci posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku se dokazování neprovádí.[5] Povinnost nést tzv. břemeno osvědčovací se objevuje také v rozhodovací praxi Krajského soudu v Praze[6]. Z rozhodovací praxe dalších soudů vyplývá, že žalobce nese břemeno tvrzení týkající se újmy, která mu může vzniknout výkonem či jinými právními následky rozhodnutí, které napadá. Současně je povinen svá tvrzení prokázat. Judikatura tak hovoří o břemenu osvědčovacím, ale také o břemenu důkazním. Vzhledem k tomu, že o břemenu důkazním se hovoří v judikatuře Nejvyššího správního soudu, pak se přikláním k závěru, že je to právě břemeno důkazní, které žalobce z pohledu rozhodovací praxe soudů ve vztahu k odkladnému účinku tíží.

Je třeba upozornit, že soud žalobce nebude vyzývat k doplnění tvrzení a jejich osvědčení. Avšak komentářová literatura nevyklučuje, že aby soud nad rámec svých povinností vyzval žalobce k předložení listin k osvědčení tvrzení.[7] Je tak vhodné, aby žalobce již v návrhu na přiznání odkladného účinku jeho žalobě řádně specifikoval a identifikoval mu hrozící újmu a doložil k osvědčení, resp. prokázání, potřebné důkazy. Závěrem této části je možné shrnout, že aby byl žalobce se svým návrhem na přiznání odkladného účinku úspěšný, měl by řádně specifikovat, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než by vznikla jiným osobám, a současně by měl svá tvrzení doložit veškerými možnými důkazy, které taková jeho tvrzení budou dokazovat.

Předpoklady dle bodu ii.

Z usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2013, č. j. 45 A 4/2013-29, plyne, že rozpor přiznání odkladného účinku s veřejným zájmem by měl tvrdit a osvědčovat žalovaný (žalobce není povinen tvrdit ani osvědčit, jaké dopady by přiznání odkladného účinku mělo na práva třetích osob a veřejný zájem). Krajský soud v Praze doplnil, že žalovaný v takovém případě není zatížen břemenem tvrzení a břemenem osvědčovacím z toho důvodu, že soud je oprávněn si doklady k osvědčení skutečnosti hrozícího dotčení veřejného zájmu obstarat i z moci úřední. Neuvedení těchto skutečností však neznamená automatické vyhovění návrhu na přiznání odkladného účinku, nýbrž představuje riziko, že soud nezjistí takové okolnosti a návrhu na přiznání odkladného účinku vyhoví. Podle komentářové literatury je dotčený veřejný zájem v případě rozhodování o přiznání odkladného účinku povinen tvrdit a osvědčovat žalovaný.[8]

V situaci, kdy se veřejný zájem dostane do rozporu se základním právem žalobce, v usnesení ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, Nejvyšší správní soud uvedl: „Z povinnosti ústavně konformního výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. vyplývá, že v případě kolize základního práva žalobce (stěžovatele) (v projednávaném případě práva na soudní ochranu a na pokojné užívání majetku) s veřejným zájmem nepostačí pro zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku pouhá existence kolidujícího veřejného zájmu, nýbrž je nutné vážit s pomocí testu proporcionality intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci (stěžovateli) s intenzitou narušení veřejného zájmu.“

Z výše uvedeného vyplývá, že žalobce není povinen tvrdit a osvědčovat, že přiznaný odkladný účinek nebude v rozporu s veřejným zájmem. Judikatura a odborná literatura se však ne zcela shoduje v tom, zda je povinen toto tvrdit a osvědčit žalovaný. Jistě je tedy vhodné, aby žalovaný v takovém případě tvrdil a osvědčil, že přiznaný odkladný účinek bude v rozporu s důležitým veřejným zájmem, pokud narušení důležitého veřejného zájmu skutečně hrozí. Vedle toho je samozřejmě vhodné také

tvrdit, že podmínky dle bodu i. k přiznání odkladného účinku splněny nejsou.

Závěrem lze shrnout, že jestliže žalobce zamýšlí podat návrh na přiznání odkladného účinku žaloby, pak by měl v návrhu uvést veškeré skutečnosti, které dle jeho názoru odůvodňují, že jsou splněny předpoklady pro jeho přiznání a tyto skutečnosti v co největší míře doložit důkazy. Jestliže je podán návrh na přiznání odkladného účinku, pak z pohledu žalovaného není vhodné zůstat zcela nečinný. Zejména ve vztahu k vyhodnocení rozporu s veřejným zájmem je vhodné, aby žalovaný tvrdil a (optimálně) prokázal, že případně přiznaný odkladný účinek by byl v rozporu s takovým zájmem.

Mgr. Kateřina Hudec
advokátka

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com

[1] Podle komentářové literatury se nejedná o nejobecnější veřejný zájem, nýbrž konkrétnější veřejné zájmy např. zájem na bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, zájem na ochraně bezpečnosti apod. Může se jednat také o dílčí veřejné zájmy, které souvisí s okolnostmi daného případu (KÜHN, Z., KOCOUREK, T. Soudní řád správní: Komentář. Wolters Kluwer, 2019. 1104 s.). Podle rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 3. 2014, č. j. 45 Af 12/2012-61, je důležitým veřejným zájmem, aby byla vyměřená cla placena řádně a včas, nicméně dočasný odklad platby cla bezprostředně neohrožuje důležitý veřejný zájem.

[2] Viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015 - 50.

[3] Viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 - 32.

[4] Srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74.

[5] KÜHN, Z., KOCOUREK, T. Soudní řád správní: Komentář. Wolters Kluwer, 2019. 1104 s.

[6] Např. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2013, č. j. 45 A 4/2013-29, usnesení téhož soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 45 Az 14/2014-16, či usnesení téhož soudu ze dne 12. 5. 2017, č. j. 46 A

[7] KÜHN, Z., KOCOUREK, T. Soudní řád správní: Komentář. Wolters Kluwer, 2019. 1104 s.

[8] POTĚŠIL, L., ŠIMÍČEK, V. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Leges, 2014, 1152 s.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)